

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Ob quas caussas meritò Devs homines permittat tentari?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Adamus
Sasbout. hō.
Dom. I.
Quadrag.

Apos. 34. 11.

ser: sine fine est miser, miserrimè est miser. Postquam ibi aliquis mille annis fuit excruciatuſ, nondum est finis: immò postquam millies mille annis fuerit tortus, nihil adhuc ademptum erit de aternitate. O aternitas! ò aterna aternitas, quàm longa es? quàm raro ab hominibus expenderis? Quis te verbis potest explicare, ò aternitas? Cogita mille annos; cogita millies mille annos; cogita tot annos, quot temporum momenta, à condito orbe, ad interitum eius fuerunt & erunt, adhuc nihil erunt cum aternitate comparata. Fumus tormentorum eorum ascendet in sacula seculorum. Quid est, in sacula seculorum? Vellem dicere, non possum dicere. Quàm diu DEVS DEVS erit, erunt & illa tormenta, qua verbis explicari, aut mente concipi satis numquam possunt. Vae nobis nunc & in perpetuum: vae nobis, qui nati sumus, & mori non possumus. Mors hac est sine morte; finis sine fine; vita sine vita; quia à DEO, & ab aterna vita separata est; separata ab Angelorum & Beatorum omnium societate; conjuncta cum diabolis & omnibus damnatis. Ubi aternus dolor; aternum vae; aternus stridor dentium; aternum pœnitere; aternus clamor, nemine exaudiente: aterna desperatio. Nam si vel vllus Arithmeticus posset tantum numerum reperire, qui pœnam nostram terminaret; iam summo nos gaudio afficeret: sed post centum millia millionum, non finientur anni aternitatis. Si tot milliones essent, quot arena maris, tamen finis posset sperari: nunc etiam post tot annorum milliones, nihil adhuc demptum erit de rota nostra aternitatis. Si nobis à DEO concederetur, vel ipsi Mûndo par mons, aut etiam ipsum calum excedens, de quo, post decies centies millies annos, auicula arenulam minutissimam, qua vel decima milij pars esset, auferre posset; speraremus tandem, montem, & cum eo pœnam nostram exhaustum iri; & magnas DEO gratias ageremus. Sed actum est. In ignem aternum missi sumus. Heu mihi, heu mihi!

III.

Exod. 17. 7.

Hoc tam terrifico supplicio audito, absque dubio Lector, cum damnati istius amico, scire volet causſam damnationis. Quam damnatus disertè exposuit, sed vt diuinæ justitiæ vis tanto clariùs intelligatur, aliquid præfandum mihi est de tentatione. Elicuit Moyſes è petra Horeb aquam, & vocauit nomen loci illius Tentatio, propter iurgium filiorum Israël, & quia tentauerunt Dominum, dicentes: Estne Dominus in nobis, an non? Totus Mundus

dus dici potest *Tentatio*, ob duas causas. 1: quia in eo omnia
 sunt tentatione plena. Vnde S. Antonius vidit omnia laqueis &
 retibus obducta, dixitque, *Quis evadet laqueos istos?* & ipsa scri-
 ptura ait: *In medio laqueorum ingradieris.* 2. Quia cum tanta sit
 ignorantia mortalium, videntes has tentationes, *tendant Domi-*
num, dicentes: Estne Dominus in nobis, an non? & iniquum putant
 esse, quod tentationes permittat? At æquitas huius permissionis
 in causis reperitur. 1. Nullus decernitur triumphus sine victo-
 ria; nulla victoria obtinetur, sine pugna. Pugnandum est, ut
 vincas; vincendum, ut triumphes. Quoniam ergo *militia est vi-*
ta hominis super terram, instituta ad æternos triumphos prome-
 rendos, necesse est pugnare, & vincere tentationes: quas etiam
 diuina sapientia permittit, ut orando ad eius auxilium confu-
 giamus, & quotidie dicamus: *Ne nos inducas in tentationem:* ut
 gratiæ diuinæ efficacitas magis luceat; ut virtus exerceatur; ut
 merita vincientium cumulentur; ut cautiùs ambulemus: ut alijs
 compati discamus, sicut & ipse Christus *tentatus est, ut infirmi-*
tatibus nostris compateretur: ut nos virtute, contra tentationes,
 armaremus, easque oratione & ieiunio præueniremus, quibus
 modis & Christus eas præuenit, in deserto, & discipulos suos do-
 cuit esse præueniendas, dum dixit: esse *genus demoniorum, quod*
non nisi ieiunio & oratione pellatur. 2. Duce in acie versante,
 turpe est militi pugnam detrectare. Si ergo Christus, non tan-
 tum tribus illis vicibus, per tres externas & spectabiles tentatio-
 nes, sed etiam inuisibili modo, quadraginta dierum decursu va-
 riè fuit tentatus, ut ex S. Marco & Luca aduertit D. Thomas:
 quis nostrum se putet aut immunem esse debere, aut securiorem?
 3. Hinc ipsi Angeli in cælo tentati, quàm gloriosè vicerunt,
 alijs cum dedecore cadentibus? Hinc Abraham, Isaac, Iacob
 quot pugnas habuerunt? quis non laudat Iosephum, à fratribus
 primò, à Putipharis vxore postea, hoc est, à domina sua tenta-
 tum grauissimè, sed gloriosè vincentem? quàm insigne est exem-
 plum Susanna? victricem tentationem, etiam præsentissimæ mortis
 infamissimæ periculo spreto. Est & in Paulo exemplum, cui *datus*
stimulus carnis, sed suffecit gratia Dei. 4. Igitur, longè securiùs,
 sub Christi vexillo, militatur, quam sub quocumque peritissimo
 belli

Eccli. 9. 26

Iob. 7. 3.

Matth. 6. 13.

Hebr. 4. 15.

Matth. 17. 22

Matth. 4.

Marc. 1. 13.

Luc. 4. 2.

D. Thom.

3. p. q. 1. 2. 3.
ad 2.

2. Cor. 12. 7.

belli duce, aut Alexandro. Si miles certus esset, sub hoc aut illo duce, se toties vincere posse, quoties ipse vellet, quàm libenter, sub tali duce stipendia faceret? at nullus alius dux potest eam, virtutem militi suo dare: solus Deus potest, & vult dare, & dat:

1. Cor. 10. 13.
S. Basil. in
Const. Mo.
nast. cap. 2.

qui non patietur nos tentari supra id, quod ferre possumus: sed faciet etiam cum tentatione proventum, quia fidelis est. Et D. Basilus ait: Qui à Deo se optat juvari, is numquam deserit, quod se addebet officium suum; qui autem hoc facit, is divino auxilio numquam destituitur. Quapropter danda in eo opera est, ne ulla in re conscientia nostra

Tob. 2. 12. &
12. 13.

nos condemnet. 5. Permittit tentationem, non solum, ut Iobum aut Tobiam, velut aurum in fornace probet & purget; sed etiam quia multi, sua culpa aut contumacia merentur, ut propterea tradat illos Deus in passionem ignominia.

Rom. 1. 26.
I V.

Ob has causas, supradictus damnatus, se quoque permisum tentari dixit. Cum jam essem in extremis, inquebat, venit ad me tentator, & quia sciuit me Theologum (nam & iste Theologus erat) excellentem esse, interrogavit me, quid crederem? Respondi, me credere, quod in symbolo fidei doceretur. Mox ille insistit, ut quosdam ei articulos obscuriores explicarem. Parvi, & Apostolorum symbolum, per symbolum S. Athanasij sum interpretatus. Haud enim clarius exponi posse arbitrabar. Sed ille non acquiescens ait; Non est ita: non enim Deus tam diu Pater, quàm diu Deus fuit; sed prius Deus, & postea Pater extitit. Exclamavi, ait damnatus, & protestatus sum hanc hereticam simul & diabolicam esse doctrinam. Ad qua satan: Non clamoribus, ait, sed argumentis est agendum, si ad veritatem quis velit pervenire, Quid ego hic sentiam, facile exponam; ad qua si mihi responderis solide, magno me errore liberabis. Hic jam cognoscite, quò, scientià inflatum, superbia ducat. Coactus est enim damnatus ipse suam socio damnationem eiusque causam indicare, in hunc sensum. Quia, dum viuerem, nullius formidavi disputatoris congressum, persuasi mihi, ita me esse versatum, ut vel cum ipso sacodamone possem as auderem de SS. Trinitate disputare, non secus ac cum homine quonvis. Ille autem gryphis ac sophismatis suis ita in me Scripturas sacras, ita rationes versutas, ita intricata argumenta contorsit; ut paulatim dubitare inciperem, ac demum in enim precipitatus sim errorem, ut neq, Filium ampliùs, neq, Spiritum sanctum, crederem